

zaaknummer 2010 T 240

29 juli 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum]
woonplaats kiezende te [plaats] ,
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.A. Hekster, advocaat te Utrecht,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van het Provinciaal Missionarissen van de
Heilige Familie.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 21 oktober 2011. Op 11 januari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Provinciaal overste MSF.

Op 5 juli 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. T.A. Hekster.

Namens de Congregatie is verschenen [naam], provinciaal overste MSF.

2. De klacht

2.1. Klager is slachtoffer geworden van seksueel misbruik door aangeklaagde. Dit misbruik had plaats tijdens de bijlessen, zowel in het klooster in [plaats] als in het ouderlijk huis in [plaats].

Omtrent de aard van het misbruik brengt klager het volgende naar voren. Aangeklaagde verlangde van klager dat zij elkaar zouden kussen en aanraken. Deze aanrakingen betroffen ook de penis van aangeklaagde respectievelijk van klager. Klager herinnert zich dat aangeklaagde tijdens die gelegenheden ook seksuele handelingen verrichtte die veel worden aangeduid als 'rijden'. Eerst toen klager werd geconfronteerd met het sperma van aangeklaagde, vond hij dat witte spul wel erg raar. Nadat hij dit aan zijn moeder vertelde is het misbruik gestopt.

Ter zitting heeft klager aangevuld dat het misbruik drie maanden heeft geduurd en dat het plaatsvond in het jaar 1967-1968. Zowel klager als aangeklaagde waren bloot ten tijde van het misbruik en er was sprake van wederzijdse aanrakingen. Daarnaast moest klager aangeklaagde op zijn penis kussen.

2.2. De gevolgen van het misbruik zijn fors geweest. Het heeft een grote invloed gehad op het seksuele leven van klager en klager vraagt zich met regelmaat af wat er van hem geworden zou zijn als aangeklaagde hem niet seksueel had misbruikt. Klager is het jaar van het misbruik blijven zitten en ook het eindexamenjaar heeft hij over moeten doen. Voor het misbruik was hij een blij en vrolijk kind, op de middelbare school was hij dit zeker niet.

2.3. Met het indienen van deze klacht beoogt klager een bijdrage te leveren aan het uitroeien van pedofilie. Voor klager is het van belang dat de kerk stopt met het - in zijn ogen - steeds proberen te ontkennen dat seksueel misbruik op een zo grote schaal is voorgekomen. Voorts is voor klager erkenning en genoegdoening bijzonder belangrijk. Klager hoopt dat de indiening en behandeling van deze klacht zullen helpen om geestelijken in de RK kerk een legitieme keuze te geven om een seksuele relatie, hetzij hetero danwel homoseksueel, aan te gaan.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde.

In dit onderzoek kwam -onder meer- het volgende naar voren.

In [jaar] meldde aangeklaagde zich, als late roeping, bij de MSF aan. Hij deed zijn professie op [datum]. Op [datum] werd hij priester gewijd, als derdejaars scholastiek. [...] In 1944 voltooide aangeklaagde het scholasticat en werd hij benoemd tot docent filosofie in [plaats]. Dit hield hij slechts één jaar vol. Psychiater [naam] sprak bij aangeklaagde over een neurose ("hierover bestaat niet de minste twijfel") en over abnormaal seksueel gedrag en verdrongen seksuele neigingen.

In [jaar] werd hij op eigen verzoek uit de dienst ontslagen. In werkelijkheid was dit een gedwongen verzoek, wegens homoseksuele handelingen met jonge militairen.

In [jaar] liet de [plaats] zedenpolitie aan het provinciaal weten dat de pater in het zwembad betrappt was met het bespioneren van jongen. De pater beloofde opnieuw zijn leven te beteren.

In [jaar] werd hij gearresteerd wegens ontuchtige handelingen met kinderen (van een vriend). Ook was intussen gebleken dat hij met enkele vrouwen een verhouding had. Hij heeft toen een aantal maanden gevangen gezeten.

De congregatie zag in [jaar] voor de pater in Nederland geen enkele mogelijkheid meer. Behalve voor recidive was men bang voor een schandaal.

De overste richtte zich tot pater generaal in Rome met de vraag of deze ergens in het buitenland een nieuwe standplaats zou kunnen vinden. Hij zou wel in een huis met een gemeenschap terecht moeten komen (maar geen opleidingshuis), onder stevige begeleiding.

Pater generaal toonde begrip voor de vraag van de Nederlandse overste. Hij stelde voor dat de pater in een [land] zenuwclinic opgenomen zou worden.

Er zijn geen stukken voorhanden waaruit blijkt dat de Nederlandse overste op een van deze suggesties is ingegaan.

Aangeklaagde verbleef tot [jaar] in [plaats], maar vertoefde voor die tijd ook bij tijd en wijle in Grave. In de jaren zestig had hij een kamer in het [naam]-klooster te [plaats] en was hij godsdienstleraar RK in vaste dienst in de Rijks Psychiatrische inrichting aldaar. In [maand] [jaar] kreeg hij eervol ontslag uit die functie.

Twee gevallen van misbruik (van jongens en meisjes) zijn de congregatie nu uit die jaren bekend, één in 1966-1967 in [plaats] en één in 1970 in [plaats].

Het huidige provinciaal bestuur van de MSF is onthutst door zijn bevindingen uit het onderzoek en kan niet anders concluderen dan dat het zeer aannemelijk is dat aangeklaagde schuldig is aan het seksueel misbruik jegens [naam]. Het moge duidelijk zijn dat de MSF seksueel misbruik volstrekt verwerpelijk acht en geheel in strijd met haar religieuze doelstelling.

De MSF heeft getracht op te treden tegen het wangedrag van aangeklaagde. Indien nochtans in alle redelijkheid gesteld kan worden dat de congregatie onvoldoende maatregelen heeft getroffen om het wangedrag te voorkomen, betuigt de MSF haar oprecht spijt hierover en biedt zij haar welgemeende excuses aan.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijfenveertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast ondersteunen de verklaringen van klagers broer en zus en de brief van de vader van klager klagers verhaal en past hetgeen door de congregatie is beschreven over aangeklaagde bij het verhaal van klager.

De klachtencommissie acht aannemelijk geworden dat aangeklaagde klager heeft afgetrokken en dat hij zich heeft laten aftrekken door aangeklaagde. Daarnaast acht de klachtencommissie aannemelijk geworden dat aangeklaagde klager zijn penis liet kussen en dat aangeklaagde rijdende bewegingen over klager maakte, waarbij zowel klager als aangeklaagde bloot waren en aangeklaagde klaarkwam. De klachtencommissie acht aannemelijk dat het misbruik meerdere keren heeft plaatsgevonden gedurende drie maanden tijd in het jaar 1967.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 11 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. [Overste] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegronde verklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie [naam] de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 29 juli 2012 door mr. B.F. de Poorter, voorzitter, dr. P.J.A. van Panhuis en drs. A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. Y. Rikken, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Missionarissen van de Heilige Familie, [naam], en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste/de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.